

Willy van Bussel, muzikale keramist

[tekst: Cor Knoester, foto's: Jan Oehlen]

Wie regelmatig een keramiekmarkt bezoekt, zal behalve door het tentoongestelde ook getroffen worden door de gezellige sfeer die er heerst. Dit geldt ook voor veel keramisten. Na het vertrek van de bezoekers volgt de ontspanning onder collega's, worden ervaringen uitgewisseld, wordt er gelachen en is er muziek. Wanneer de muziekinstrumenten tevoorschijn gehaald worden, is bij de muzikanten Willy van Bussel (NVK) nogal eens van de partij, met zijn accordeon of gitaar.

Willy van Bussel

Autodidact

Willy van Bussel (1951) stopte op zijn 27e met zijn werk als muzikant. Omdat hij altijd al geboeid was door het ambachtelijke element tijdens braderieën en markten, besloot hij een cursus pottendraaien te volgen. Dit vormde het begin van zijn nieuwe werk, waarin hij in de loop der jaren alles zelf moest ontdekken en leren, soms met vallen en opstaan. Zijn eerste keramische werk bestond uit aardewerk

potten en schalen die hij met oxides beschilderde en vervolgens glazuurde. Dit werk leverde hem meteen een derde prijs op tijdens het Goudse keramiekfestival in 1981. Aan dit werk is in vormgeving en decoratie zijn grote nauwkeurigheid af te lezen, die hem tijdens zijn verdere keramistenloopbaan zijn blijven kenmerken. Van Bussel: "Pot en glazuur moeten in balans zijn en zo een geheel vormen." Later werkte Van Bussel met steengoedklei,

experimenteerde in een houtoven en werkte met koperreductie in een gasoven. Hij kreeg regelmatig opdrachten en leerde voortdurend door "gewoon te blijven proberen en niet te snel tevreden te zijn". Zijn werk bestond uit handgedraaide gebruiksvoorwerpen. Vanaf 1990 begon Van Bussel porseleinklei te draaien waarop kristalglazuren werden aangebracht. Uit de eerste oven kwam verrassend mooi werk, dus ging hij hiermee door en gaandeweg ontwikkelde hij hiervoor een ware passie. "In het begin kon ik er slecht door slapen, zo opgewonden was ik om te weten hoe het geglazuurde werk uit de oven zou komen." Want kristalglazuren vereisen een heel aparte stooktechniek. En ook bij het perfectioneren daarvan blijven er verrassingen voorkomen. "Momenteel heb ik het proces redelijk onder controle!"

Kristalglazuren

Eind 19e, begin 20e eeuw worden voor het eerst kristalglazuren toegepast. Door het samenvallen van deze ontwikkeling met de stijlperiode van de art nouveau groeit de belangstelling daarvoor bij het publiek en wordt de productie voor een aantal bedrijven in commercieel opzicht aantrekkelijk. Dit duurt betrekkelijk kort, omdat de instabiele glazuren weinig bedrijfszekerheid garanderen. Vanaf de twintiger jaren gaan individuele kunstenaars kristalglazuren toepassen en na de Tweede Wereldoorlog groeit hun aantal. De analyse van het kristalliseringsproces verbetert hierdoor gaandeweg en er worden diverse glanzende en zijdematte kristalglazuren ontwikkeld. De spanning van het werken op de grens van het technisch mogelijke en het artistiek verantwoorde bij dit soort glazuren blijft

Drie halsvazen

Schaaltje

echter een uitdaging. Willy van Bussel vindt dat juist aantrekkelijk. Hij verwerkt porseleinklei (KPCL-Limoges PT 937B) en maakt gebruik van hoogglanzende zinkbarium kristalglazuren. "Bij de tweede brand komt het erop aan. Het werk wordt in een elektrische oven eerst gestookt tot 1280° C en daarna snel afgekoeld tot 1000° C. Vervolgens stook ik van 1000° C tot 1150° C en laat deze temperatuur daarna heel langzaam en gelijkmatig zakken tot 1000° C. Tijdens deze trage temperaturovergang vindt het kristalliseringsproces plaats; de kristallen groeien vanuit een kern naar de omtrek. Hierbij gaat het glazuur lopen en het is zaak om te voorkomen dat daardoor het object aan de ovenplaat vastbakt. Ik probeer het vloeibare glazuur op te vangen in een gleufje dat ik tijdens het afdraaien van de pot zo laag mogelijk aanbreng. Altijd weer is het openen van de oven een spannende aangelegenheid. Wat is de omvang van de kristallen en waar zijn ze ontstaan? ... Ik kies kleuren die ik zelf

Dekselpot

mooi vind en die bij mijn werk passen. Gelukkig waardeert het publiek die keus, zodat ik pas na een langere periode een nieuwe kleur ontwikkel."

Markten

Sinds 2000 maakt Willy van Bussel alleen nog porselein met kristalglazuur. In het verleden heeft hij drie jaar zijn keramiek verkocht in een winkel dichtbij zijn huis, maar dat onderbrak zijn creatieve werk te veel. Nu is zijn keramiek in diverse galerieën en tijdens tentoonstellingen verkrijgbaar. Maar het liefst verkoopt hij zelf tijdens keramiek(kunst)markten, waarvan hij er jaarlijks op ca. vijftien te vinden is, zowel in Nederland als in Groot-Brittannië, Frankrijk, Duitsland en België. Dat betekent elk jaar regelmatig een aantal dagen van huis om daarna in het atelier het werk weer te hervatten. En bij een gunstige omzet is dat ook nodig. Soms wordt het lijstje markten enigszins aangepast om een nieuwe regio te bereiken. In december 2004 heeft

Schaal

Vaas

Van Bussel zijn vijftienvijftigjarige jubileum gevierd met een tentoonstelling in galerie Kemprom in Heeze. Hier kreeg hij de vrije hand om de expositie in te richten met werk dat hij zelf boeiend vindt, zowel met als zonder kristalglazuren. Dat resulteerde in een fraai geheel met, naast keramiek van eigen hand, werk van ca. veertien keramisten uit binnen- en buitenland, onder wie Peter Fröhlich, Eddie en Margaret Curtis, Tony Laverick, Gerd en Angelika Panten, Toon Thijs en Agnes Fleskens.

Bewondering

Uit de keramiekkeus van bovenstaande jubileumtentoonstelling spreekt de waardering van Willy van Bussel voor het werk van collega's. Daaruit valt ook op te maken dat hij zichzelf niet zo graag rekent tot een gesloten groepje van collega's met eenzelfde werkwijze. Hij waardeert veel meer de open instelling van keramisten met wie je ervaringen uitwisselt en van elkaar leert. Zo zijn diverse vriendschappen gegroeid. Naast zijn keramische werk neemt Van Bussel ook op flexibele tijden de automatisering van een ziekenhuisafdeling voor zijn rekening. En de muziek? "Sinds drie jaar speel ik weer eens per week in een semi-professioneel bandje. Want keramiek met kristalglazuren heeft mijn passie, maar ik zou ook niet zonder muziek kunnen. Na elke thuiskomst wachten mijn atelier en mijn muziekinstrumenten weer!"

Voor contact:

Willy van Bussel, Oude Stationsstraat 5,
5591 JH Heeze, tel. 040-2264014.
E-mail: info@vanbussel-keramiek.nl
Internet: www.vanbussel-keramiek.nl